

care „a fost cîndva romană, însă pe timpul nostru foarte mult se deosebește de aceea, deși multe vorbe de ale lor pot fi înțelese de romanici”¹.

Într-o altă lucrare a sa, *Historia de rege Vladislao*, care se referă la regele polonez Vladislav I Jagiellonul, devenit și rege al Ungariei și căzut în lupta cu turcii de la Varna din 1444², Filippo Buonaccorsi prezintă, între altele, geografia, unitatea teritoriului și a poporului românesc, vorbind de Transilvania, de care se leagă „Montana Valachia”, teritoriul românesc continuînd cu Moldova ca o „altă Valahie”:

„[...] Hungari Transilvaniam vocant. Cui adiuncta est Montana Valachia inter Danubium et Carpatum, quae a maioribus Dacia vocabatur [...]. Altera vero Valahia, cui Moldaviae nomen est a flumine hoc tempore, apud antiquos Inferiores Misiae pars fuit; protenditur autem inter Danubium et Thyram ab Ierasso amne, Montanae Valachiae termino, usque ad Euxinum”³.

Ideile lui Buonaccorsi au creat un curent specific polonez. Dacă celebrul umanist Jan Długosz (1415—1480), contemporan cu Buonaccorsi, vorbește pe scurt de originea latină a românilor („quorum maiores et aboriginarii de Italiae pulsi”) ⁴, în sec. al XVI-lea Martin Kromer reia ideea lui Buonaccorsi și afirmă că prin termenii *Vulassi*, *Vulossi* slavii numesc toate popoarele italice, ceea ce este un argument în plus că poporul român este de „origină italică”:

„Polonorum quidem atque adeo Slavorum lingua, non modo hi populi, verum etiam omnes italici generis *Vulassi*, et *Vulossi* dicunt. Quod ipsum etiam argumento est italicam hanc gentem esse”⁵.

Acest curent, creat de Buonaccorsi, a continuat cu operele altor umaniști și istoriografi poloni ca Alexandro Guagnini⁶ sau Stanisław Sarnicki⁷, care au exprimat într-un fel aceeași idee, iar în sec. al XVII-lea cronicarii români Grigore Ureche și Miron Costin, după studii în Polonia, au dus mai departe argumentele lingvistice și istorice ale latinității și unității milenare a poporului român⁸.

¹ Vezi T. Cipariu, în «Arhiv pentru filologie și istorie», Blaj, 1867, p. 711 și 726 și Ioan Lupaș, *Cronicari și istorici români din Transilvania*, Craiova, f.a., p. 5 și 9.

² Cf. Jan Dąbrowski, *Władysław I Jagiełłończyk na Węgrzech (1440—1444)*, Varșovia, 1922.

³ Philippi Callimachi, *Historia de rege Vladislao*, ediție Irmína Lichońska, Varșovia, 1961, p. 18 și 20: „Ungurii o numesc Transilvania. La aceasta se alătură Valahia Munteană, între Dunăre și Carpați, căreia strămoșii îi ziceau Dacia [...]. O altă Valahie, al cărei nume de Moldova este dat în vremea de acum după un rîu, a fost în vechime o parte a Moesiei de Jos. Ea se întinde între Dunăre și Nistru, de la rîul Siret și granița Valahiei Muntene pînă la Marea Neagră”.

⁴ Joannis Długosii seu Longini *Historiae polonicae libri XII*, t. I, Leipzig, 1711, cartea IX, col. 1122.

⁵ Kromer, *De origine et rebus gestis Polonorum*, Basel, 1555, p. 313: „Într-adevăr, în limba lor polonii, precum și slavii, nu numai acestui popor, dar și tuturor celorlalte de aceeași origine italică, le spun *vulassi* și *vulossi*. Ceea ce este de la sine un argument că acest neam este italic”.

⁶ Al. Gwagnin, *Rerum polonicorum tomi tres*, Frankfurt a.M., 1584, t. III, p. 453.

⁷ St. Sarnicki, *Annales sive de origine et rebus gestis Polonorum et Lithuanorum*, Cracovia, 1587, p. 88.

⁸ Cf. I. C. Chițimia, *Bazele istorice și izvoarele ideii originii latine a poporului și a limbii române la Gr. Ureche și M. Costin*, în «Analele Universității București», sect. fil., 1967., p. 23—59.